

**Příspěvek k výskytu průtržníku lysého (*Herniaria glabra*, Caryophyllaceae)
na severovýchodní Moravě (Frýdeckomístecko, Ostravsko a Karvinsko)**

**Contribution to the occurrence of Smooth Rupturewort (*Herniaria glabra*,
Caryophyllaceae) in the northeastern Moravia (districts of Frýdek-Místek, Ostrava
and Karviná)**

Petra JUŘÁKOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek
e-mail: petra.jurakova@muzeumbeskyd.com

Keywords: botany, phytogeographic area, floristic records, Czech Republic

Abstract. The article resumes extension of *Herniaria glabra* L. in districts of Frýdek-Místek, Ostrava and Karviná. Data based on the published and herbarium data are sorted according to phytogeographic units. Most often Smooth Rupturewort was recorded on phytogeographical district of the Ostravská pánev Basin – especially in heaps, along railways, at the stations, on alluvium – a total of 39 herbarium specimens. Nine specimens belongs to the Beskydské podhůří Piedmont – especially on alluvium or in the gaps of paving, one specimen belongs to the Jablunkovské mezihoří Intermountains and four to the Radhošťské Beskydy Mts.

ÚVOD

Průtržník lysý (*Herniaria glabra* L.) je jednoletá až víceletá bylina s dlouhými, plazivými, bohatě větvenými lodyhami. Listy má úzce eliptické, lysé nebo jen na okraji brvité. Květenství je vidlan. Květy jsou drobné, zelenožluté, 5četné, z nichž se pak vytvářejí plody – tobolky. Kvete od června do září (SUTORÝ 1990).

Areál výskytu průtržníku lysého pokrývá téměř celou Evropu, severní Afriku a západní Asii, zavlečen byl i do Severní Ameriky. V České republice roste roztroušeně až hojně od nížin do podhorského stupně, v horách se vyskytuje vzácně (SUTORÝ 1990). Například na území okresu Vsetín je vzácný (TKÁČIKOVÁ 2010). Rozšířením *Herniaria glabra* v České republice se ve Fytokartografických syntézách zabýval SLAVÍK (1986). Aktualizovaná mapa výskytu průtržníku lysého v jednotlivých periodách podle záznamů v Nálezové databázi ochrany přírody je dostupná na stránkách Agentury ochrany přírody a krajiny (ANONYMUS 2015), výskyt *Herniaria glabra* je udáván ze čtverců 6175, 6176, 6275, 6276, 6375, 6376, 6477 a 6478.

Osídluje suchá, většinou výslunná písčité a štěrkovitá místa, často podél cest, železničních tratí a nádraží, také další narušená otevřená stanoviště jako jsou štěrkové náplavy, skalnaté stráně, pískovny, kamenolomy, polní cesty a pole, štěrbiny mezi dlažbou, většinou na nevápenných, neutrálních až kyselých půdách (SUTORÝ 1990; DOSTÁL 1950). Průtržník lysý najdeme na stanovištích vystavených intenzivnímu sešlapu, která jsou většinou bezprostřední součástí lidských sídel a jejich okolí. Jde o iniciální sukcesní stadia nebo o výsledek regresivní sukcese např. po rozšlapání trávníku na nově vzniklé pěšině. *Herniaria glabra* je diagnostickým druhem společenstva Sešlapávaná vegetace s průtržníkem lysým – *Herniarietum glabrae* (Hohenester 1960) Hejný & Jehlík 1975. Asociace zahrnuje otevřené kobercovité porosty s průtržníkem lysým, který pravidelně doprovázejí některé druhy bylin dosahující však obvykle jen malých pokryvností (LÁNIKOVÁ 2009).

Rostliny jsou vystaveny různě častému, ale intenzivnímu mechanickému narušování, při kterém dochází k poškození jejich nadzemních částí a nezdědká i k úplnému zničení.

Tato stanoviště jsou však většinou dobře zásobena živinami, což rostlinám usnadňuje rychlou obnovu biomasy (ELLENBERG 1996 in CHYTRÝ 2009).

POUŽITÉ ZKRATKY A NÁZVY

PP – přírodní památka
NPP – národní přírodní památka
nNPP – navrhovaná národní přírodní památka
sv. – severovýchodní
SV – severovýchodně

METODIKA

V této práci jsou shrnuty údaje týkající se výskytu průtržníku lysého na severovýchodní Moravě. Za oblast severovýchodní Moravy je v této práci považováno území Frýdeckomístecka, Ostravska a Karvinska. Tato oblast náleží z hlediska fytogeografického členění do několika okrsků – Radhošťských Beskyd, Beskydského podhůří, Jablunkovského mezihoří a Ostravské pánve. Herbářové doklady byly vyhledány ve sbírkách Muzea Beskyd Frýdek-Místek (FMM), Muzea Novojičína (NJM), Slezského zemského muzea (OP), Ostravského muzea (OSM) a Muzea Těšínska (CESK). Herbářový materiál byl rozdělen podle fytogeografického okrsku, z kterého pochází, a následně byl seřazen chronologicky. Lokality jsou zařazeny do fytochorionů (SKALICKÝ 1988) a kvadrantů síťového mapování (SLAVÍK 1971). Zařazení lokality do čtverce není vždy jednoznačné, zvláště když schedy neoznačují přesnou lokalitu.

Zkratky herbářových sbírek jsou uvedeny podle práce VOZÁROVÁ & SUTORÝ (2001). Jména cévnatých rostlin jsou uvedena podle práce Checklist of vascular plants of the Czech Republic (DANIHELKA et al. 2012).

LITERÁRNÍ ÚDAJE

Podle literárních údajů byl průtržník lysý na severovýchodní Moravě před sto lety druh běžný a hojný. FORMÁNEK (1892) ve své Květeně Moravy a rakouského Slezska označuje jako jeho biotopy luka, pastviště, role, vlhké písčiny, návší; tento druh popisuje jako v celém území až do podhoří obecný. Na Frýdeckomístecku je tento druh GOGELOU (1899) popisován jako na nábrežích obecný. WEEBER (1903) ve své práci Flora ve Frýdku a v okolí píše, že se jedná o druh na březích řek hojný. Naproti tomu na Vsetínsku a Valašskomeziříčsku byl v území pořádku roztroušen (ŘÍČAN 1936).

V roce 1959 byl zaznamenán průtržník lysý v Ostravě-Vítkovicích (6175), v areálu Vítkovických železáren (KILIÁN & KRKAVEC 1961), což spadá do fytogeografického okrsku Ostravská pánev.

Během floristického kurzu České botanické společnosti v roce 1975 byl tento druh zaznamenán na devíti lokalitách; v rámci Ostravské pánve: Paskov (6275d), okraj haldy 0,3 km S od dolu Paskov, 250 m n. m., not. P. Šremer; Paskov (6275d), pobřežní křoviny na pravém břehu řeky Ostravice, 1 km J železniční stanice, 255 m n. m., not. Č. Deyl; a dále pak v Beskydském podhůří: Kunčičky u Bašky (6376), levý břeh Ostravice, 0,5 km JV kóty 301, SSZ nádraží, 300 m n. m., not. M. Král; Baška (6376), šterkové náplavy Ostravice pod železničním mostem na S okraji obce, 295 m n. m., not. J. Koblížek; Skalice (6376), JV Frýdku-Místku, plochy u polní cesty SV kostela, 370 m n. m., not. J. Vicherek; Dobrá (6376), u železniční vlečky k nošovickému pivovaru na JV okraji obce, 340 m n. m., not. V. Skalický; Hodoňovice (6376), levý břeh Ostravice JV osady Kamenec, 330 m n. m., not. F. Mladý; Prazmo (6376), řečiště Morávky S obce, 100 m od lávky, 400 m n. m., not. V. Mikoláš; Trinec (6377), příkopy a trávníky podél silnice od nádraží směr Osůvka, 0,7 km J kóty 396, 320 m n. m., not. J. Vicherek (SKALICKÝ et al. 1978).

Na konci 90. let 20. století byl průtržník zaznamenán na území NPP Skalická Morávka (CIMALOVÁ 1999; CIMALOVÁ et al. 1999). Na území této NPP byl zaznamenán také při botanickém inventarizačním průzkumu v roce 2009 (ŠIGUTOVÁ 2009).

V Moravskoslezských Beskydech je průtržník lysý udáván z údolí Kněhyně (SUTORÝ 1990), avšak tento údaj spadá již do okresu Vsetín (Střední Morava).

VÝSLEDKY A DISKUSE

Herbářový materiál

83 Ostravská pánev

Darkov (6176), podél řeky Olzy, 21.VI.1949, leg. et det. nezjištěno (nečitelné), OP.

Český Těšín (6277), podél cest, suchá místa, 200 m n. m., leg. et det. R. Mičková, 10.VII.1955, CESH.

Ostrava-Třebovice (6175), podél dráhy na vyvezené hlušině, 23.VI.1958, leg. et det. Z. Kilián, OP.

Polanka nad Odrou (6274), rudiště Vítkovických železáren K. Gottwalda, 4.VII.1962, leg. et det. Z. Kilián, OP.

Ostrava-Hrabůvka (6275), hutnická halda, V.1967, leg. et det. F. Zbytek, OSM.

Slezská Ostrava (6175), svahová halda dolu Trojice, 3.V.1968, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Slezská Ostrava (6175), Zárubek, Štěpánův sad, 3.V.1968, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Ostrava-Hrabová (6275), hutnická halda Vítkovických železáren K. Gottwalda, 5.X.1968, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Slezská Ostrava (6175), náletová halda dolu Zárubek, na pravém břehu řeky Ostravice, 5.VI.1969, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Slezská Ostrava (6175), náletová halda dolu Zárubek u zastávky elektrické dráhy, 6.VI.1969, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Ostrava-Hrušov (6175), chemická halda, velmi hojně, 15.VIII.1969, leg. et det. Z. Kilián, FMM.

Paskov (6275), pravý břeh Ostravice (za šachtou), na náplavu, ojediněle, 25.VI.1971, leg. et det. E. Burša, FMM.

Slezská Ostrava (6175), Zárubek, halda Jakub, 1.VII.1971, leg. et det. Z. Kilián, FMM.

Slezská Ostrava (6175), Zárubek, násep vlečky závodní dráhy, 8.VII.1971, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Ostrava-Vítkovice (6175), strusková/hutnická halda, VIII.1971, leg. et det. Z. Kilián, OP.

Ostrava-Bartovice (6276), nádraží mezi kolejemi, nehojně, 13.VIII.1972, leg. et det. E. Burša, OP.

Petřvald (6176), tabulová halda dolu Fučík, dříve Hedvika, na plošině, 29.V.1973, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Havířov (6276), nádraží, vedle koleji, nehojně, 6.VII.1973, leg. et det. E. Burša, FMM.

Havířov (6276), nádraží, ojediněle, 6.VII.1973, leg. et det. E. Burša, OSM.

Havířov (6276), nádraží, mezi kolejemi, 250 m n. m., 29.VIII.1975, leg. et det. E. Burša, CESH.

Paskov (6275), areál závodu, dosti hojně na škváře, 11.VII.1976, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Paskov (6275), areál závodu, dosti hojně na škváře podél kolejnic, 11.VII.1976, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

Paskov (6275), areál závodu, podél kolejnic, v drobném štěrku, 11.VII.1976, leg. et det. Z. Kilián, FMM.

- Ostrava-Hrušov (6175), areál závodu Dukla, dosti hojně na písčité půdě, 13.VIII.1976, leg. et det. Z. Kilián, OSM.
- Ostrava Hrušov (6175), areál závodu Dukla, na písčité půdě, dosti hojně, 13.VIII.1976, leg. et det. Z. Kilián, FMM.
- Slezská Ostrava (6175), Salma, škvárová halda, 19.V.1974, leg. et det. Z. Kilián, OP.
- Slezská Ostrava (6175), Salma, škvárová halda, 19.V.1974, leg. et det. Z. Kilián, OSM.
- Nový Bohumín (6175), Vrbice, škvára, velmi hojně, 3.VI.1975, leg. et det. Z. Kilián, OSM.
- Ostrava-Hrušov (6175), areál závodu Dukla, travnaté plochy, 13.VIII.1979, leg. et det. Z. Kilián, OP.
- Paskov (6275), in acervo fodinae carboneae [na haldě], 2.VII.1987, leg. et det. E. Opravil, OP.
- Havířov, Prostřední Suchá (6276), východně dolu Dukla, V kóty 275, kaliště, 270 m n. m., 20.VI.2000, leg. et det. K. Švendová, CESK.
- Ostrava-jih (6275), chodník, ul. Chalupníková, 20.VIII.2004, leg. et det. M. Matochová, OP (téměř nečitelná schedla – možnost chyb).
- Ostrava-Kunčice (6175), nákladní železniční nádraží, hojně mezi „kočičími hlavami“, 26.V.2009, leg. et det. D. Hlisenkovský, FMM.
- Karviná-Doly (6176), důl Barbora, zvodnělý pokles J dolu, silnice z Horní Suché do Dolů, vjezd mezi poklesy, hlušinové plato v okolí poklesů, 265 m n. m., 14.VI.2010, leg. et det. Z. Prymusová, OSM.
- Paskov (6275), bývalý důl Paskov, stará halda, vzácně, 280 m n. m., 28.V.2011, leg. et det. D. Hlisenkovský, FMM.
- Petřkovice (6175), dláždění ulice pod Landekem, lokálně početně, GPS 49°51'58.4"N, 18°15'38.8"E, 210 m n. m., 2.X.2012, leg. et det. D. Hlisenkovský, FMM.
- Ostrava-Přívov (6175b), hlavní nádraží, sešlapávané lemy kolejišť, ostrůvky s jemným substrátem, ve spárách dlažeb ze žulových krychlí „kočičích hlav“, místy, ale v místech výskytu bohatě, GPS 49°51'21.5"N, 18°16'31.7"E, 210 m n. m., 13.V.2013, leg. et det. D. Hlisenkovský, FMM.
- Ostrava-Bartovice (6276), železniční nádraží, nehojně, 14.VI.2009, leg. et det. D. Hlisenkovský, FMM.
- Doubrava (6176), odkaliště dolu ČSA, 25.V.2015, leg. et det. P. Juřáková, FMM.

84a Beskydské podhůří

- Trinec (6378), rudiště, VII.1960, leg. et det. Z. Kilián, OP.
- Dobrá (6376), řečiště řeky Morávky, 7.VII.1976, leg. et det. Z. Kilián, OSM.
- Dobrá (6376), řeka Morávka, řečiště, 7.VII.1976, leg. et det. Z. Kilián, FMM.
- Dobrá, Staré Město (6376), PP Profil Morávky, pravá strana koryta, aluviální valouny a písek, 315 m n. m., 23.V.2000, leg. et det. Z. Vrubel, FMM.
- Frýdek (6376a), Zámecké náměstí, ovál kolem kašny vydlážděný říčními kameny, GPS 49°41'08.3"N, 18°20'51.4"E, spáry mezi kameny, 320 m n. m., 5.V.2009, not. P. Chytil, 25.VII.2013 leg. P. Juřáková, det. S. Hrabovský, FMM.
- Frýdek (3676a) chodník u křižení ulic Růžová a Šeříková, 22.IV.2014, leg. et det. P. Juřáková, FMM.
- Frýdek (3676a), spáry dlaždic mezi bankomatem Komerční banky a jinanem dvojlaločným (*Ginkgo biloba* L.), 19.V.2014, leg. et det. P. Juřáková, FMM.
- Místek (6376a), mezi ulicemi Tržní a Hlavní, prostranství před knihkupectvím Kapitola, GPS 49°40'28.003"N, 18°20'29.991"E, 1.VII.2015, leg. et det. P. Juřáková, FMM.
- Frýdek (6376a), ulice Radniční, před domem č. 13, spáry chodníku, GPS 49°41'7.615"N, 18°20'57.974"E, 1.VII.2015, leg. et det. P. Juřáková, FMM.

84b Jablunkovské mezihoří

Bukovec u Jablunkova (6478/6479), písčitá půda, 30.VII.1957, leg. et det. Z. Kilián, OSM.

99a Radhošťské Beskydy

(Horní nebo Dolní) Lomná (6477 nebo 6478), kamenitý náplav v potoku Lomná, VI.1960, leg. et det. Z. Kilián, OP.

Staré Hamry (6576), Samčanka, 9.VII.1972, leg. et det. J. Duda, OP.

Dolní Lomná (6478c), údolí potoka Lomná, kamenitá cesta, 2.VII.1976, leg. et det. E. Burša, FMM.

Horní Lomná (6477), údolí potoka Lomná, kamenitá cesta, 10.VIII.1976, leg. et det. E. Burša, FMM.

Podle literárních záznamů byl před více než sto lety průtržník lysý na Moravě považován FORMÁNKEM (1892) v území za obecný druh, GOGELOU (1899) na území Frýdeckomístecka na nábrežích obecný a podle WEEBERA (1903) na březích řek hojný. Jedná se o poměrně obecné formulace, z kterých se nedá blíže určit dřívější rozšíření tohoto taxonu v zájmové oblasti. Na základě shromážděných literárních údajů, herbářových dokladů a pozorování, které byly v této práci použity, by však bylo možné současný výskyt tohoto taxonu na severovýchodě Moravy označit spíše za roztroušený.

Nejčastěji je *Herniaria glabra* dokladována z fytogeografického okrsku Ostravská pánev, celkem 39 herbářových položek. Devět položek pak náleží do Beskydského podhůří, jedna do Jablunkovského mezihoří a čtyři do Radhošťských Beskyd.

V Ostravské pánvi je výskyt průtržníku lysého zaznamenáván zejména na antropogenních stanovištích, jako jsou haldy (hornické, hutnické, chemické), průmyslové areály, odkaliště, podél železničních tratí či v prostoru nádraží. Na tyto biotopy se někteří floristé (Kilián, Hlisnikovský) zaměřovali a díky tomu máme odtud i více záznamů o výskytu průtržníku lysého.

V území náležejícím do fytogeografického okrsku Beskydského podhůří jsou doklady a literární údaje z břehů vodních toků, a to konkrétně Morávky, Ostravice a Lomné. Čerstvější data pocházejí z fragmentů přirozeného toku řeky Morávky – štěrkových lavic a náplavů, které jsou i předmětem ochrany. Z posledních let je to například nález z katastru obce Raškovice, řečiště řeky Morávky na území NPP Skalická Morávka, 22.VI.2011, not. P. Chytil (2013, in verb.) nebo Dobrá, PP Profil Morávky, 20.VI.2013, not. L. Šigutová (2013, in verb.). Údaje z břehů jiných řek a potoků k dispozici nemáme, což je pravděpodobně zapříčiněno tím, že jim nebyla věnována taková pozornost, ale také tím, že koryta mnoha vodních toků jsou nyní často regulována a břehy zpevněny kamenivem. Chybí tak substrát vhodný k osídlení a zdárnému růstu tohoto druhu.

V Beskydském podhůří je průtržník lysý zaznamenáván též ve spárách dlažďených prostranství, případně podél cest. V roce 2009 byl průtržník lysý zaznamenán P. Chytillem (2013, pers. comm.) ve Frýdku-Místku, na Zámeckém náměstí kolem kašny v oválu vydlážděném z kamenů. *Herniaria glabra* zde roste ve spárách mezi kameny. Jedná se o antropicky ovlivněnou lokalitu, celoročně je zatížená intenzivním sešlapem, rozprostírající se na ploše asi 35x20 m. V roce 2013 byla populace zde početná - stovky rostlin. V novější dlažbě z žulových kostek okolo oválu již průtržník lysý nerostl. V roce 2015 již však byl zaznamenán i mimo tento ovál, populace se rozrostla.

Na Zámeckém náměstí, na chodníku mezi vstupem do zámku a sochou sv. Jana Nepomuckého, bylo v červenci 2013 mezi dlažebními kostkami zaznamenáno několik desítek rostlin. *Herniaria glabra* je zde součástí vegetace sešlapávaných stanovišť třídy

Polygono arenastri-Poëtea annuae. V druhovém složení porostu se tu uplatňují druhy sešlapávaných míst (*Plantago major*, *Matricaria discoidea*, *Poa annua*), druhy suchomilné (*Arenaria serpyllifolia*, *Eragrostis minor*, *Medicago lupulina*) i jednoleté ruderalní druhy (*Conyza canadensis*).

Další výskyt byl zaznamenán mezi dlažebními kostkami v uličce spojující ulice Zámeckou a Hlubokou. V roce 2013 byly zaznamenány pouze 2 exempláře, v roce 2015 se populace zvětšila asi na desítku jedinců. V průběhu posledních několika let byl průtržník lysý ještě několikrát zaznamenán v intravilánu Frýdku-Místku i na jiných místech, mezi dlažbou na chodnicích a jiných podobných plochách. Jeho populace se zvětšují. V roce 2015 byl průtržník lysý zaznamenán na chodníku mezi domem čp. 21 na ulici Radniční a prostranstvím osázeném keři s památníkem Maryčky Magdonové.

Výskyt ve šterbinách mezi dlažbou je např. ve Frýdku-Místku celkem častý. Zdá se, že zde má průtržník lysý příznivé podmínky. Chybí tu konkurence vyšších, vzrůstnějších rostlin, které by trpěly intenzivním sešlapem. Sám průtržník svou přitiskle trsnatou stavbou sešlapu dobře odolává právě ve šterbinách dlažby. Vyhovuje mu výslunné, suché stanoviště, které se mezi kameny vytváří. Podle sběrů a pozorování v intravilánu města Frýdku-Místku se populace *Herniaria glabra* pozvolna rozšiřuje. A protože v okolí výskytu tohoto druhu se nachází dostatek stanovišť s podobnými podmínkami, lze předpokládat, že se bude šířit i nadále.

Z hor (fytogeografický okrsek Radhošťské Beskydy) je průtržník lysý dokladován v okolních herbářích pouze ze 70. let, v současnosti se v této oblasti zatím nepodařilo zjistit další informace o jeho výskytu. Průtržník lysý zde osidloval okraj kamenité cesty a kamenitý náplav potoka. Z Jablunkovského mezihoří je v okolních herbářích pouze jediný doklad, a to z roku 1957 v herbáři Ostravského muzea. Substrát, na němž rostl, je označen jako písčité půda, biotop však blíže specifikován není.

Krajina severovýchodní Moravy se za posledních několik desetiletí výrazně změnila. Na vzhled krajiny severovýchodního cípu Moravy má zásadní vliv mnoho faktorů - těžba uhlí a s ní spojené poddolování, tvorba hald a následně jejich rekultivace, dále pak přítomnost těžkého průmyslu, obecně rozvoj měst, silniční i železniční dopravy. Nelze opomenout ani snahy zkrátit přirozený tok šterkonosných řek a potoků spoutáním do jasně ohraničeného koryta. Tyto faktory mají vliv na rozšíření průtržníku lysého v tomto regionu.

Herniaria glabra je drobná, vcelku nenápadná rostlina, a to je možná také jedním z důvodů proč nebývá floristy často zaznamenávána nebo dokladována. V budoucnu by bylo přínosné se na tento druh více zaměřit, zejména na biotopech mu vyhovujících.

ZÁVĚR

Příspěvek na základě herbářového materiálu, studované literatury a pozorování rozšiřuje znalosti o současném i historickém rozšíření *Herniaria glabra* na severovýchodní Moravě – v okresech Frýdek-Místek, Ostrava a Karviná. Herbářové doklady pocházejí z herbářů Muzea Beskyd Frýdek-Místek (celkem 21 herbářových položek), Ostravského muzea (17 herbářových položek), Slezského zemského muzea v Opavě (12 herbářových položek) a Muzea Těšínska (3 herbářové položky). V herbáři Muzea Novojičína nebyly nalezeny žádné herbářové položky ze zájmové oblasti. Tato práce také shromažďuje regionální literární odkazy k tomuto druhu.

Poděkování. Poděkování patří Petru Chytilovi a Lucii Ohryzkové za informace o výskytu průtržníku kolem řeky Morávky.

LITERATURA

- ANONYMUS 2015: Portál Informačního systému ochrany přírody. Karta druhu *Herniaria glabra*. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Dostupné z www: <http://portal.nature.cz/publik_syst/nd_nalez-public.php?idTaxon=37351> (cit. 5.X.2015).
- CIMALOVÁ Š. 1999: Skalická Morávka. Inventarizační průzkum řečiště. 1.IX.1999 [ms.]. Depon in: Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 3 pp.
- CIMALOVÁ Š., HRABOVSKÝ S., KALÍŠKOVÁ Š. 1999: nNPP Skalická Morávka (zápis z terénní pochůzky). [ms.] Depon in: Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 2 pp.
- FORMÁNEK E. 1892: Květena Moravy a rakouského Slezska. Díl 2. Vlastním nákladem, Praha, 1474 pp.
- GOGELA F. 1899: Květena okolí Místeckého, Časopis Vlasteneckého Muzejního Spolku v Olomouci, XVI: 103–108.
- DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z. 2012: Checklist of vascular plants of the Czech Republic. Preslia, 84: 647–811.
- DOSTÁL J. 1950: Květena ČSR a ilustrovaný klíč k určení všech cévnatých rostlin na území Československa planě rostoucích nebo pěstovaných. Díl 1. Přírodovědecké nakladatelství, Praha, 928 pp.
- CHYTRÝ M. (ed.) 2009: Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Academia, Praha, 524 pp.
- KILIÁN Z. & KRKAVEC F. 1961: Floristický obraz rumišť na Ostravsku. Přírodovědný Časopis Slezský, 22(2): 255–264.
- LÁNIKOVÁ D. 2009: XAB02 *Herniarietum glabrae* (Hohenester 1960) Hejný et Jehlík 1975. In: CHYTRÝ M. (ed.): Vegetace České republiky. 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace (Vegetation of the Czech Republic 2. Ruderal, weed, rock and scree vegetation). Academia, Praha, pp. 63–65.
- ŘÍČAN G. 1936: Květena okresu Vsetínského a Valašskomeziříčského. [ms.]. Depon in: Knihovna Muzea regionu Valašsko, pracoviště Valašské Meziříčí, 79 pp.
- SKALICKÝ V., HÁJKOVÁ A., NEUSCHLOVÁ Š., SEDLÁČKOVÁ M., ŠVENDOVÁ K. (eds) 1978: Materiály ke květeně Moravskoslezských Beskyd, Podbeskydské pahorkatiny a okrajové části Ostravské pánve. Výsledky floristického kurzu Československé botanické společnosti při ČSAV ve Frýdku-Místku 4.–13. července 1975. Práce a Studie č. 3. Okresní vlastivědné muzeum, Frýdek-Místek, 244 pp.
- SKALICKÝ V. 1988: Regionálně fytogeografické členění. In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds): Květena České socialistické republiky 1, Academia, Praha, pp. 103–121.
- SLAVÍK B. 1971: Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. Zprávy Československé Botanické Společnosti, 6: 55–62.
- SLAVÍK B. 1986: Fytokartografické syntézy ČSR 1. Botanický ústav ČSAV ČR, Průhonice, 200 pp.
- SUTORÝ K. 1990: *Herniaria* L., pp. 88–91. In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds): Květena České republiky. Vol. 2. Academia, Praha, 540 pp.
- ŠIGUTOVÁ L. 2009: Inventarizační průzkum NPP Skalická Morávka z oboru botanika. [ms.]. Depon in: Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek, 105 pp.
- TKÁČIKOVÁ J. 2010: Nález průtržníku lysého – *Herniaria glabra* L. (Caryophyllaceae) ve Vsetínském kotlině (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 102–103.
- VOZÁROVÁ M. & SUTORÝ K. 2001: Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. Zprávy České Botanické Společnosti, 36, Suppl. 2001/1:1–95.
- WEEBER G. 1903: Flora ve Frýdku a v okolí. Díl 2. [ms.]. Depon in: Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek, 15 pp.